

razširitve hrvatskega imena, zanesel predaleč nazaj v davnino, da je preneglo iz poznejše razširjenosti imena sklepal na prastare in bistvene razlike, tako da na pr. govori o Srbih kot „hrvatskih sorodnikov“ ali celo kot o „drugem narodu“, poznejšem priseljeniku (v Bosni). Hrvatsko ime se je primerno pozno razširilo čez Zagorje; ali so zato Zagorci hipoma postali po krvi drugi ljudje? V slovenski prošlosti bi bilo skoro obveljalo ime „kranjski jezik“ za vse Slovence — ali bi radi tega bili mi kaj drugega? (Konec prihodnjič.)

La Revue Slave, ki izhaja v Parizu, je objavila v zadnjih dveh zvezkih prošlega leta esêj g. V. Kisovca „La révolution française et le royaume de l'Illyrie“. V njem razlaga g. Kisovec duševni naš razvoj do francoske dobe in se ozira pri tem bolj nego slični esêji o naši prošlosti tudi na umetnosti, na glasbo in slikarstvo, dalje na domačo obrt, industrijo in rudarstvo. Toda „velika množica ljudi ni poznala tega bogastva in tega blagostanja. Meščani . . . niso bili toliko številni . . . Mesta so pri Ilircih ostala mala vsled turških vojen . . .“ Za francosko dobo riše pisatelj dobo reakcije in l. 1848., a oris najnovejših časov še pride. Esêj govori o „Ilircih“, a misli izključno na Slovence, tako da n. pr. pravi celo: „Vobče obstoji prebivalstvo tega kraljestva iz Ilircev in Srbohrvatov“. Ta terminologija je tem bolj čudna, ker je znano, da so se v prošlosti bolj nego Slovenci baš Srbi in Hrvati imenovali „Ilirci“. Sploh pa bi, kdor govori o francoski Iliriji, ne smel nikoli isto- vetiti tega pojma s slovenskimi deželami; zakaj Napoleonova Ilirija je obsegala slovenske in hrvatske dežele. Naj omenim tu še nekaj: Zakaj pišemo v francoskih, italijanskih spisih mi sami: Laybach, Sittich, Marbourg itd. in slovenske oblike dostavljamo kvečjemu v oklepajih? *Dr. Fr. Ilešič.*

Niederle Lubor: Slovanský svět. Zeměpisný a statistický obraz současného Slovanstva. Praha 1909. 8°. 198 str. + mapa. Nákladem J. Laichtera. Cena K 3:20.

Prvi poizkus opisati celotno stanje Slovanstva je bil Šafaříkov majhni, toda znameniti „Slovanský národopis“ l. 1842. In od tistih časov pa do naj-novejše dobe niso imeli niti Čehi niti ostali Slovani drugega dela, ki bi na strogo znanstveni podlagi podajalo jasno sliko slovanskega sveta. Šele „Enciklopedija slovanske filologije“, ki jo je začela izdajati peterburška akademija pod Jagićevim uredništvom, nam je prinesla na tem polju novo življenje. Za to zbirko, ki bo pendant Paulovemu „Grundriß der germanischen Philologie“ in Gröberjevemu za romanščino, je bilo prvotno namenjeno drugo delo, namreč prof. Florinskega Slavjanskoe plemja, ki pa iz vzrokov, ki jih avtor ne navaja, ni izšlo tam, ampak samostojno v Kijevu 1907. Namesto tega pa je izšlo lani delo profesorja češke univerze Lubora Niederla, in to delo je pisatelj izdal zdaj v češkem jeziku, nekoliko popolneno in pomnoženo „s političnimi refleksijami, ki so bile v ruski izdaji že v naprej izključene“.

Nad vse težko in odgovorno delo, posebno določitev narodnostnih mej. Uradna statistika ponekod nalašč zmanjšuje število nekaterih slovanskih narodov; kuriozum občevalnega jezika pa sploh ne podaja prave slike narodnostnih razmer. Tem večja pa je zasluga avtorjeva, ker je vzlic tem velikim težavam ustvaril natančno, objektivno in ob vsej kratkosti izčrpljivo delo.

Koliko je pravzaprav slovanskih narodov, v tem si učenjaki niso edini. Niederle deli Slované v 7 glavnih vej: 1.) rusko, z močno tendenco, da se priznata v njej dva naroda: velikoruski in maloruski (ukrajinski, rusinski); 2.) poljsko, h kateri štejejo nekateri kašubsko skupino, ki je pa lahko tudi ostanek sicer izumrlih baltskih Slovanov; 3.) lužiško-srbsko, ki se loči v gornje- in